Minister
Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DPG-III.054.5.2025
Warszawa, 01 października 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu

Dotyczy: odpowiedzi na pismo Kancelarii Senatu, znak: BPS/043-40-1007/25, przekazujące oświadczenie Pana Senatora Adama Szejnfelda z 19 sierpnia br. w sprawie planów rządu w celu wzmocnienia sektora spółdzielczego w Polsce

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo Kancelarii Senatu, znak: BPS/043-40-1007/25, przekazujące oświadczenie Pana Senatora Adama Szejnfelda z 19 sierpnia br. w sprawie planów rządu w celu wzmocnienia sektora spółdzielczego w Polsce (dalej: oświadczenie), przedstawiam poniższe stanowisko, przygotowane we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Jak słusznie zauważono w oświadczeniu, spółdzielnie mogą działać niemal w każdej dziedzinie życia społeczno-gospodarczego. Taka forma przedsiębiorczości ma w Polsce długą i bogatą historię, pozostając dziś istotnym sektorem rynku. Obserwowane od lat zmiany w gospodarce światowej wymuszają działania ukierunkowane na wspólne formy gospodarowania. Szczególnie w sektorze rolnym na rynku funkcjonuje coraz mniejsza liczba nabywców mających za partnerów dużą liczbę małych producentów. W tej sytuacji pojedynczy producent przestaje być istotnym partnerem biznesowym dla silnego i skonsolidowanego otoczenia handlowo-produkcyjnego.

W kraju działa ponad 10 tysięcy spółdzielni. Są to zarówno małe podmioty działające w skali lokalnej, jak i wielkie przedsiębiorstwa zaliczane w poczet największych polskich firm. Przykładem rodzimej historii sukcesu może być np. Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita, największa spółdzielnia w Polsce, która w 2024 roku została sklasyfikowana na 69 miejscu największych firm w Polsce, zamykając zeszły rok z przychodami ponad 9 mld zł.

Zasady działania spółdzielni oraz podstawową strukturę ich organów statutowych w Polsce określa ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2024 r. poz. 593). Diagnoza sytuacji, identyfikacja problemów i wypracowanie propozycji dotyczących ewentualnych zmian przepisów dotyczących funkcjonowania podmiotów spółdzielczych powinny być efektem merytorycznej dyskusji całego środowiska spółdzielczego w Polsce. Zwracam jednak uwagę na fakt, że organem właściwym w zakresie funkcjonowania ustawy Prawo spółdzielcze jest minister sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe, przekazuję odpowiedzi na pytania zawarte w oświadczeniu.

+48 222 500 123
kancelaria@mrit.gov.pl
gov.pl/rozwoj-technologia

Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Pytanie 1: *Jakie działania planuje rząd w swoich strategiach ekonomicznej, gospodarczej i społecznej, aby wzmocnić sektor spółdzielczy w Polsce, w tym zwiększyć jego konkurencyjność?*

Rząd podejmuje szereg działań mających na celu wzmocnienie niemal każdej dostępnej formy spółdzielczości. Wśród najważniejszych wymienić należy:

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw. Projekt ten został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych
  i programowych Rady Ministrów pod numerem UD193. Projekt dotyczy niezbędnych i najpilniejszych zmian, jakie należy wprowadzić w obszarze spółdzielczości mieszkaniowej – tj. przede wszystkim pakiet rozwiązań odnoszący się do funkcjonowania walnych zgromadzeń w spółdzielniach mieszkaniowych. Ww. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.
- Działania przewidziane w programie rozwoju pn. *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 r. Ekonomia Solidarności Społecznej* (KPRES). Mają one pozytywny wpływ na wspieranie części sektora spółdzielczego. Wśród kluczowych ujętych w tym dokumencie działań wskazać można zapewnianie wsparcia finansowego na zatrudnienie w przedsiębiorstwach społecznych i spółdzielniach socjalnych pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wsparcie to oferowane jest zarówno przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (OWES), jak
  i powiatowe urzędy pracy. Dzięki tym działaniom, w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 możliwe było utworzenie blisko 15 tys. miejsc pracy m.in. dla osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, czy też osób z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z założeniami powyższego programu, zatrudnienie nie oznacza tylko stworzenia stanowiska pracy, ale także wsparcie w reintegracji zawodowej i społecznej.
- Inicjatywa stworzenia zachęt do rozwoju spółdzielczości, jaką jest projekt „Zachęty dla spółdzielczości rolnej", realizowany w latach 2021-2026. W ramach tej inicjatywy, we współpracy ze stroną społeczną, dokonano analizy obowiązujących przepisów dotyczących działalności spółdzielni rolnych oraz przygotowano stosowne zmiany legislacyjne. Opracowane zmiany dotyczyły różnych obszarów,
  w szczególności obejmowały: zdynamizowanie rozwoju spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich realizujących inwestycje w obszarze odnawialnych źródeł energii, ułatwienia w nabywaniu ziemi rolnej przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz w zakresie korzystania ze wsparcia w postaci płatności bezpośrednich w ramach Wspólnej Polityki Rolnej przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne i ich członków.
  Należy zauważyć, że w Polsce funkcjonuje kilka ustaw, na podstawie których rolnicy mogą się zrzeszać. Wprowadzanie do porządku prawnego kolejnych regulacji dających możliwość zrzeszania się producentów nie wydaje się zasadne. Przedmiotem troski powinna być raczej trwałość podmiotów, bowiem zauważalna

jest niestabilność podmiotów utworzonych przez małą liczbę członków. Projektowane są więc narzędzia, w ramach obecnych rozwiązań prawnych, które będą stymulowały do tworzenia podmiotów bardziej licznych, a jednocześnie bardziej trwałych.

Pytanie 2: *Czy przewiduje się wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych mających na celu uproszczenie procedur zakładania spółdzielni i ich funkcjonowania, w szczególności spółdzielni socjalnych, rolniczych i mieszkaniowych?*

W kwestii kluczowych działań podejmowanych w tej materii wymienić należy:

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz ustawy - Prawo spółdzielcze. Projekt ten został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD311. W ramach projektu przewidziano pakiet kompleksowych rozwiązań, których celem są m.in. ułatwienia dla osób zakładających nową spółdzielnię mieszkaniową oraz eliminacja barier w budowaniu nowych mieszkań. Dodatkowo projekt ma na celu poszerzenie uprawnień osób zamieszkujących w zasobie spółdzielczym, w tym członków, zwiększenie transparentności działania oraz usprawnienie funkcjonowania spółdzielni mieszkaniowych. Planuje się także zmiany w zakresie zarządzania zasobem spółdzielczym, tak by z jednej strony zapewnić jego efektywność, a jednocześnie by członkowie mogli kontrolować i dokonywać bieżącej oceny działalności zarządu. Ponadto proponuje się rozwiązania mające na celu zwiększenie rzetelności lustracji spółdzielni mieszkaniowych.
- Prace nad zmianami ram prawnych dla ekonomii społecznej prowadzone przez Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej. Zdecydowana większość propozycji przygotowanych przy aktywnym udziale Przedsiębiorstw Ekonomii Społecznej (PES), dotyczyła zmian w ustawie o ekonomii społecznej. Jednocześnie zaproponowano też istotne modyfikacje prawa dotyczącego spółdzielni socjalnych, ale także innych typów spółdzielni. W odniesieniu do spółdzielni socjalnych Komitet postulował m.in. zmniejszenie z 5 do 3 minimalnej liczby osób, niezbędnych do założenia spółdzielni socjalnej oraz uelastycznienie warunków funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Ponadto wśród propozycji zmian prawnych pojawiły się rozwiązania dotyczące sektora spółdzielczego lub innych niż spółdzielnie socjalne podmiotów tworzących ten sektor takie jak:
    - uwzględnienie w katalogu PES niektórych, pracowniczych typów spółdzielni;
    - dopuszczenie możliwości uzyskania statusu PS przy jednoczesnym zachowaniu możliwości podziału części nadwyżki bilansowej przez spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych;
    - objęcie spółdzielni tzw. estońskim CIT;
    - dopuszczenie możliwości przystępowania do spółdzielni przez jednostki sektora finansów publicznych;
    - rezygnację z wymogu powoływania rad nadzorczych w małych spółdzielniach.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że powyższe propozycje są obecnie przedmiotem analizy w MRPiPS, a zmiany odpowiednich przepisów nie zostały jeszcze uwzględnione w planie prac legislacyjnych Rady Ministrów. Oznacza to, że finalny kształt propozycji zmian prawnych będzie znany po zakończeniu resortowego, a następnie rządowego etapu procesu legislacyjnego.

Pytanie 3: *Czy rząd zamierza wdrożyć mechanizmy wsparcia finansowego, a jeśli tak, to jakie, tak aby spółdzielnie mogły inwestować w swój rozwój, w tym w modernizację, w innowacje oraz, co obecnie jest bardzo ważne, w cyfryzację?*

W istniejącym porządku prawnym spółdzielnie różnego typu mają dostęp do różnorodnych instrumentów wsparcia finansowego. Można tu wymienić np. dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, różne formy dofinansowań z Funduszu Pracy (FP), czy też dofinansowania oferowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), które dostępne są dla spółdzielni socjalnych, w szczególności tych, które uzyskały status przedsiębiorstwa społecznego.

W kwestii spółdzielni z sektora rolno-spożywczego spółdzielnie mogą korzystać z zaplanowanego wsparcia w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027 (PS WPR) w ramach interwencji: I.13.2 „Tworzenie organizacji producentów i grup producentów rolnych", I.10.1.1 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)", I.10.1.2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)", I.10.2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej, poprawy dobrostanu bydła i świń", I.10.15 „Inwestycje poprawiające dobrostan świń i bydła", oraz I.10.7.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja)". Możliwość uzyskania wsparcia na realizację inwestycji w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu przez zorganizowane formy współpracy rolników była przewidziana również w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) w ramach inwestycji A1.4.1. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.), Agencja stosuje dopłaty do oprocentowania do kredytów.

Pytanie 4: *Czy planowane są programy edukacyjne i promocyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej, zwłaszcza młodzieży i młodych przedsiębiorców, co do roli spółdzielczości?*

Zgodnie z ustawową kompetencją, o której mowa w art. 30 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na szczeblu krajowym, prowadzi działania z zakresu upowszechniania wiedzy o ekonomii społecznej. Bezpośrednim celem tych działań nie jest promocja spółdzielczości, jednak podobnie jak w przypadku działań opisanych powyżej, również i na tym polu spółdzielnie zaliczane do PES mogą odnosić korzyści polegające na zwiększeniu ich rozpoznawalności. Wśród bezpośrednich inicjatyw mających wpływ na edukację w temacie spółdzielczości należy wskazać podjętą przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywę ustawodawczą (druk senacki nr 236, druk sejmowy nr 1650) dotyczącą zmiany ustawy - Prawo oświatowe. Projekt ustawy reguluje możliwość tworzenia i funkcjonowania w szkołach spółdzielni uczniowskich. W prace nad

tymi rozwiązaniami zaangażowani byli m.in. członkowie Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Warto zauważyć, że Organizacja Narodów Zjednoczonych ustanowiła rok 2025 Międzynarodowym Rokiem Spółdzielczości. W związku z tym wiele instytucji, organizacji i podmiotów organizuje wydarzenia związane z promowaniem wartości i ruchu spółdzielczego. Jednym z wydarzeń organizowanych pod tym szyldem jest także Ogólnopolskie Forum Ekonomii Społecznej, którego organizatorem jest MRPiPS. Konferencja z udziałem gości z całej Polski planowana jest na 13 i 14 listopada, problematyka spółdzielczości będzie poruszana przede wszystkim w trakcie pierwszego dnia forum.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

+48 222 500 123
kancelaria@mrit.gov.pl
gov.pl/rozwoj-technologia

Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Klauzula informacyjna, w związku ze złożeniem oświadczenia

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 r., z późn. zm.), zwanego dalej „RODO", informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów i Gospodarki, którego obsługę zapewnia Ministerstwo Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP, adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-68477-29007-EFSHR-25. Wykonującym obowiązki administratora jest dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego i Analiz.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2024 r. poz. 907), oraz w związku z § 162 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz art. 49 uchwały Senatu RP z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu (tekst ujednolicony opracowany na podstawie Monitora Polskiego z 2024 r. poz. 10 ze zm.).
4. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na oświadczenie senatorskie.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
    - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
    - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Finansów i Gospodarki (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
9. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na oświadczenie senatorskie.
10. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
    - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
    - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
    - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Moniuszki 1A 00-014 Warszawa.